

braak hoe lang-
g. zijn er nog
zien naar het
autoriteit dan
a. Dit was al-
g van dit.....

..... (hierna
als alles neemt
en christelijke
druk een ver-

beginneel heeft
avondartikelen
zijn belevens-
en strijd, waar-
aan te vuren.
Maar dit kan
en in engeren
door de woer-
genis van ons

(158) over de
n ons er van
na veel onder-
reekt.

met gangbare
mandaat strij-
Kerk als eerste
d (blz. 87) en
(blz. 222) kan
n. Wie meent,
in eigen kring
ggende pijnlijke
a het kerkelijk

i. 87 over ver-
kerkelijk univer-
et verhandelde

r Zijlstra voor
99 en 427, met
achtig staats-
bedreigend syn-
volksvrijheden
rij van oordeel,
sijlijke politieke
gericht behoort

elsels" de
oek mede door
eent te moeten
a reëler bezin-
ditiel dan pro-
ot heden heeft

bedoeling heeft,
ief" verslag te
sten, want we
aan, enkel, om-
menen te moe-
sdeed het doet
e doen.

stellen van de
tje ruste-achtig
tegen de toon,
rughoudendheid
(dat is citaat)
a.

et alleen maar
et aardse leven
zo, dat al dat
naar toe gaan
en isoleert dan
an deze aarde.
aot ieder maar
is in zijn ogen.
hode waardoor
nde spreken en
het leven. We
broken" situa-
n van goed en
met volkomen
arin naar Gods
is alle recht-
urt-wit-schema"
aan ieder een
van het nemen
eheidzaam zijn
over anderen,
en slotte ieder
heid zijn weg

en in het ont-
terk kan praes-
l onder de leus
Jezus Christus.
Er gist, met
elle hunkering,
dans en ander
en nu dit alles
woord Gods; in
er van de ganse
edogenloos ont-
men rusteloos
lijk veel ellende
g brengt, gaat

Maar wij schamen ons niet voor de contrastering van
die twee namen. Want ze zijn exponenten.

Er is een groep van mensen, die dagelijks in- en uit-
lopen (of, als 't een donkere lucht wordt) gaan in- en
uitlopen bij hen, die naast zich, of ook in eigen werk,
de ergste principiële verslappening en deterrorisering in de
hand zien werken, of in de hand werken. Ze schelden op
ons, wroeten in onze ingewanden, maken iedereen nerveus,
profiteren van elk zwak plekje, dat ze bij ons maar
vinden kunnen, bereiken stad en land om iemand mee te
trekken naar een bij de dag weerlozer front van kerkisten,
die nog altijd zweren bij 't misdrijf van '44 en (wat erger
is) bij de niet eens begrepen „wetten" en „regelen", die
toen zijn afgekondigd, hoewel ze toelaten, dat hun eigen
naaste medewerkers het aan de laars lappen. De groot-
ste verbazing van de 20e eeuw zal later voor de
historicus „De Strijdende Kerk" zijn. Eerst vuur en vlam
spuwen tegen ons terwille van..... 1944 (goddelijke re-
gelen!!!), en daarna — je raadt het nooit — Thijs Booy
verdedigen contra prof. Dijk en een Werkgemeenschap
van Jongeren laten fulmineren. Dezelfde geest, die Zul-
dema bezield heeft.

Er is een andere groep, die ziet, dat wij niet krank-
zinnig zijn. En die bezorgd is over de afval juist van
Abraham Kuyper's goede werken.

Ik ben blij met het artikel-Mekkes.

Er zijn de laatste tijd uittalingen van opmerkelijke
vriendelijkheid tegenover onze „kringen" geweest, die mij
doen oppassen; ik denk, als ik ze lees: wat komt er
straks?

Maar er zijn ook betere tendenzen.

Eén ervan is deze. Laat ons rustig en bezonnen door-
werken: de geschiedenis begint pas, als de schutters naar
huis gaan en het straatkabaal eindelijk ophoudt.

Zou de Nieuwe Provinciale Groninger nog nota nemen
van prof. Mekkes? K. S.

. Leuterpraatjes

Af en toe hoort men enkele staaltjes van venijnige
fantasietjes over onze kerken. Elders in ons blad las
men er al iets over. Een vriendelijk correspondent ver-
teelt me van een ander. Hij schrijft:

„Onlangs hoorde ik het volgende verhaal:

In de Theologische Hogeschool onderhoudende Artikel
31 te Kampen hangt een schilderij, waar de ark van
Noach opgeschilderd is. In die ark zitten de Gerefor-
meerden van Art. 31, aan de ark hangen de Hervormden
en de gewone Gereformeerden verdrinken allemaal.

Kunt U mij misschien medelen of dit verhaal juist
of niet waar is".

Tot zoverre.

Natuurlijk is het ganse verhaaltje nonsens. Wel is het
waar, dat er in Kampen ten minste één Theol. Hogeschool
is, die artikel 31 heus onderhoudt. K. S.

GRONINGER Brieven

Amice frater.

Wij slaan nu de handelingen van de Tweede Kamer,
omtrent de vergadering van de dertiende Februari
1920 op. Het ging toen om de aansluiting bij de Vol-
kenbond. Eigenlijk een vervelende lectuur over het
geheel, want de geestdrift voor die aansluiting en
voor de bond zelve was ten onzent niet groot. De
heer Oud geeft zulks in zijn parlementaire geschie-
denis ook toe.

Wij vonden de vrede van Versailles niet mooi, kon-

den ons nauwelijks losmaken van de eis der Belgen,
die ons Zeeuwsch-Vlaanderen wilden ontnemen, een
eis, die de Engelsen en Fransen heus niet zo gek
vonden.

Wij hadden in Parijs gelukkig een zeer bekwaame
diplomaat, die het klappen van de diplomatieke zweep
verstaand. Er was zeer gelukkig geen democraat als
bijv. Schermerhorn daar aanwezig, want dan waren
wij er allicht ook toen lelijk tussengenoemen.

En dan werkte Smuts voor ons belang en ons recht.

De Volkenbond van Genève maakte een deel van
het vredesverdrag uit en wie enigszins de dingen,
daar aan de orde, doorzag, begreep, dat die volken-
bond, feitelijk althans, in de opzet welig meer was
dan een organisatie der overwinnaars.

Nieuw was dit in de wereldgeschiedenis niet.

Het congres van Weenen werd beheerst door enkele
grootmachten; de kleinen stonden als bedelaars voor
de deur. En ook de zgn. heilige Alliantie was een
verbond tussen de toen machtige vorsten. Zij waren
nog zo verstandig, om de overwonnenen tot de onder-
handelingen toe te laten. Zij handelden niet over
hem en zonder hem. En raakten al gauw heel sterk
onder de invloed van de uitermate bekwaame, listige en
gewetenloze Talleyrand, de man, die het verslagen
Frankrijk vertegenwoordigde.

In Versailles, na de eerste wereldkrijg, werd het
overwonnen Duitsland niet tot de bespreking toege-
laten. Het had slechts te aanvaarden; de onmogel-
ijkste eisen, aan welke de Duitse slimheid al spoedig
zich wist te onttrekken.

Het behoeft dus geen verwondering te baren, dat
men hier te lande, hoezeer men ook Wilsons veertien
punten had toegejuicht, niet erg geestdriftig was
voor datgene, wat in Versailles onder de leiding van
de kwade Clemenceau en de luchthartige Lloyd George
werd bekosttoofd. Wilson werd bovendien daar in
Versailles feitelijk stukgemaakt, en de Verenigde
Staten bleven buiten de bond. Maar ten slotte was
Karnebeek een liberaal politicus, die over de souve-
reiniteit wat anders dacht dan een antirevolutionair
het behoort te doen. Voorts was er hier de invloed
van de Leidse hoogleraar Van Vollenhoven, die zeer
geleerd was en heel goed schreef, maar nog minder
van de goede beginselen verstond.

En wat de deur dicht deed, men durfde de weigering,
om zich niet aan te sluiten ook niet recht aan.

Wij waren slechts met moeite er in Versailles son-
der kleerscheuren afgekomen. En dachten voorzich-
tig te moeten zijn.

Nu kan gezegd, dat men in die dagen nog nergens
zo luchthartig rededeelde over datgene wat men
thans nationale souvereiniteit of staatssovereiniteit
noemt als dit, thans niet het minst van antirevolu-
taire zijde geschiedt. In weerwil daarvan achtte mr.
Rutgers het toch nodig, het inzicht van de A.R.-
partij omtrent de souvereiniteit, het gezag der over-
heden met de verantwoordelijkheid daaraan verbonden,
goed te doen kennen.

En zo komen wij tot de rede door die bekwaame af-
gevaardigde nu een dertig jaar geleden in de Tweede
Kamer gehouden.

Hij zeide allereerst de rechtsvraag aan de orde te
willen stellen.

„Een enkel woord over de vraag of de Nederlandse
sovereiniteit zich niet verzet tegen de toetreding, of

Nederland zijn souvereiniteit daardoor niet zou prijs-
geven". Met die Nederlandse souvereiniteit bedoelde
de heer Rutgers, zoals uit zijn rede duidelijk blijkt, de
sovereiniteit, het gezag onzer koningin.

En nu merkte hij op, dat de hoogleraar van Vollen-
hoven op smalende toon zelfs sprak over de souve-
reiniteit.

Hij citeerde die hoogleraar. En het blijkt, dat deze
ongeveer op gelijke wijze over de souvereiniteit sprak
als thans de antirevolutionaire leiders het doen.

Rutgers zei: „wie zo doet miskent het ambt en het
karakter der Overheid. Wie met de regering belast
is moet regeren, moet de verantwoordelijkheid daar-
voor dragen tegenover God en het land. Het is mo-
gelijk, dat de constitutie van een land wordt gewij-
zigd, dat de souvereiniteit verloren gaat doordat er
een ander gezag komt, maar ten slotte is er in iedere
staat naar de aard van de staat een hoogste gezag,
dat de macht in handen heeft. Het gaat natuurlijk niet
aan daaruit te vindiceren het recht om onrecht te doen;
dit te beweren is een bestrijden van een caricatuur,
maar wel moet worden vastgehouden de vrijheid om
zelf te beoordeelen, wat recht is, en te beslissen, dat
en hoe er gehandeld zal worden, daargelaten nu of
door verdragen die vrijheid aan zekere beperkingen
kan worden onderworpen.

Wie over de souvereiniteit oneerbiedig spreekt en
geen bezwaar heeft om boven het hoogste gezag een
ander gezag in het leven te roepen, ontkomt er op de
duur niet aan, dat gezag te voorzien van de macht
om zich te doen gelden.

En nu is het een van de essentiële punten van de
Volkenbond, die sommigen begeren, dat met hem een
macht in het leven wordt geroepen boven het hoogste
gezag in de afzonderlijke staten, welke macht besliss-
ingen kan nemen, uitgaande boven het gezag der
hoogste autoriteiten in elk land en over de feitelijke
machtsmiddelen beschikt om de beslissing ten uitvoer
te leggen. Zulke voorstellen worden uitgewerkt, maar
wanneer zij ter toetsing worden gebracht ziet men
steeds weer, dat zij mislukken moeten, dat het in het
leven roepen van een wereldstaat moet beschouwd
worden als voor de mens onmogelijk te zijn. De vesting,
die een internationale politiemacht betekent,
blijkt niet veel meer dan een kaartenhuis te zijn.

Het is, zo ging mr Rutgers voort, verwonderlijk met
hoeveel luchthartigheid over dit punt kan worden ge-
schreven. Nu, dit voegen wij er tussen, hij moest toen
eens hebben kunnen lezen of horen wat thans van an-
tirevolutionaire zijde aan luchthartigheid alzo wordt
geproduceerd.

Hij kwam dan met een aanhaling uit prof. Van Vol-
lenhovens werke over de bekende drie treden van het
volkenrecht.

Hij noemde dit een luchthartige wijze van schrijven,
hoe interessant de hoogleraar zijn beschouwingen ook
wist te doen zijn.

En, dus mr Rutgers, ook in de memorie van toe-
lichting op het wetsontwerp ten aanzien van de aan-
sluiting bij de Volkenbond vernam ik een enigszins
onzeker geluid. Er werd in gezegd, dat de instelling
van een zodanige politiemacht vooreerst praematuur
zou zijn. Reeds dit achtte de antirevolutionaire rede-
naar een bedenkelijke uittaling. En kon hij ook wijzen
op wat men in Engeland van het geval dacht, toen
daar al even afwijzend als nu, en merkte tenslotte op,

delen van de echte zonde en de eigen grote onge-
rechtigheid. Neen, in hun spreken en betogen hante-
ren zij alleen maar een complex eigen gedach-
ten, ideeën, beschouwingen, prin-
cipes en theorieën omtrent de werkelijkhe-
den, welke ze met hun woorden aanduiden. Die ge-
dachten en beschouwingen staan als een muur tussen
hen en de machtige, levende werkelijkheden, welke ze
bedoelen! In die zelfgevoemde gedachten- en ideeën-
complexen zweigen ze. Ze koesteren ze als een kost-
bare schat. Ze leven eruit en ervoor. Zij zijn voor hen
feitelijk een afgod. En ze doen ze aan als een pantser
en strijden er mee als een zwaard.

O, deze mensen hebben er geen notie van, dat er
een ontzaglijk verschil is tussen b.v. een brood en een
gedachte daarover, tussen knagende honger en
een beschouwing daaromtrent, tussen warme,
levende liefde en een idee daarvan! Als ze spreken
over de zonde, maken ze zich dik over een begrip,
maar de eigen, de werkelijke zonde van het hart, die
het leven verwoest en Gods toorn onweerstaanbaar
aantrekt, kennen zij niet. Zij sidderen er in ieder ge-
val niet voor! Ze kunnen praten en spreken over de
kerk dat het een lieve lust is, maar de echte kerk,
de kerk van onze Here Jezus Christus, hebben ze
misschien nog nooit gezien. Ze redeneren over God
en zijn eigenschappen en werken en misschien hebben
zij Hem nimmer ontmoet en nog nooit gekend. Hun
leven vindt zijn hoogste ontplooiing in het opereren
en jongleren met theorieën en beschouwingen. Deze
verstikken de levende kennis van onze Hemelse Vader
en van zijn grote daden. En deze mensen zien niet,
dat ze achter een étalage van orthodoxe begrippen
en theorieën zichzelf volkomen handhaven, groot ma-
ken en..... ondergaan.

Met grote energie leggen deze mensen er zich voorts
op toe hun ideeën en principes te propageren om ze
succesief te verwerkelijken. Het ijveren daartoe is